

SVENSKA
ROVDJURSFÖRENINGEN

Årsmöte 2018

Foto: Jan-Åke Hillarp

Innehåll

3	PROGRAM OCH PRAKTISKA DETALJER
4	DAGORDNING
5-11	VERKSAMHETSBERÄTTELSE
12-17	ÅRSREDOVISNING
18	REVISIONSBERÄTTELSE
19	FÖRSLAG TILL MEDLEMSAVGIFTER FÖRSLAG TILL ARVODEN OCH ERSÄTTNINGAR
20-24	PROPOSITIONER
25-28	INKOMNA MOTIONER OCH STYRELSENS SVAR
29-31	FÖRENINGENS STADGAR

Program och praktiska detaljer

Alla medlemmar i Svenska Rovdjursföreningen hälsas välkomna till årsmöte 2018!

Tid: Lördag den 14 april. Registrering från 12.00, programstart 13.30.

Plats: Uppsala, i Folkuniversitetets lokaler på Bergbrunnagatan 1.
Det är skyltat "Folkuniversitetet" på huset och "Söderbergska Huset" på en fristående skylt intill. Lokalen ligger 850 m från järnvägsstationen. Ca 10 minuters promenad eller buss 10 eller 11.

PROGRAM:

12.00 – 13.30 Registrering till årsmötet

13.30 – 14.30 Forskarföredrag, Jannikke Räikkönen: Vargarna på Isle Royal under 60 år.

14.30 – 15.00 Kaffepaus

15.00 – 17.30 Årsmöte. Sedvanliga årsmötesförhandlingar enligt dagordning (sidan 4).

19.00 Gemensam middag för föranmälda. Adress till restaurang meddelas vid årsmötet.

LOGI

För deltagare som vill övernatta i Uppsala lördag-söndag finns logi förhandsbokad på vandrarhemmet Uppsala City Hostel, St Persgatan 16. Anmälan för övernattnings görs senast 2/4 till Gunilla Hecktor på gunilla.hecktor@rovdjur.se.

RÖSTRÄTT

För rösträtt på årsmötet krävs enligt stadgarna att medlemsavgiften för 2018 finns bokförd på föreningens konto senast 29/3. Detta gäller även för medlem som röstar via fullmakt.

Dagordning

Svenska Rovdjursföreningens årsmöte 2018

1. Mötets öppnande.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Fastställande av dagordning.
4. Fråga om mötet blivit behörigt utlyst.
5. Val av två justerare, tillika rösträknare, att jämte mötets ordförande justera protokollet.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse.
7. Resultat- och balansräkning.
8. Revisionsberättelsen.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av medlemsavgifter för nästkommande verksamhetsår.
11. Val av styrelseordförande.
12. Val av styrelseledamöter och suppleanter. Beslut angående i vilken ordning suppleanter träder in.
13. Val av revisor(er) och revisorssuppleant(er).
14. Val av valberedning.
15. Fastställande av arvoden och ersättningar.
16. Av styrelsen väckta frågor: propositionerna nr 1 - 2.
17. Inkomna motioner: motion nr 1-5.
18. Övriga frågor.
19. Mötets avslutande.

MOTIONER OCH PROPOSITIONER

Styrelsen har lagt fram två propositioner:

1. Bekräftande av stadgeändringar beslutade vid förra årsmötet.
  2. Ny rovdjurspolicy.
- Propositionerna presenteras utförligt på sid 20-24.

Fem motioner har inkommit:

- 1-4. Fyra motioner gällande ny rovdjurspolicy.
  5. En motion gällande fortlöpande information om vargstammens status.
- Motioner och styrelsens yttranden presenteras utförligt på sid 25-28.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN 2017

STYRELSE & KANSLI

Fram till årsmötet den 8 april 2017 bestod föreningens styrelse av:

Torbjörn Nilsson	Ordförande
Göran Lundin	Vice ordförande
Robert Franzén	Ledamot
Asinja Holma	Ledamot
Johan Linder	Ledamot
Björn Ljunggren	Ledamot

Efter årsmötet den 8 april 2017 bestod föreningens styrelse av:

Torbjörn Nilsson	Ordförande
Robert Franzén	Vice ordförande
Björn Ljunggren	Ledamot
Johan Linder	Ledamot
Jan Bergstam	Ledamot
Gunnar Gillberg	Ledamot
Emelie Lindblom	Ledamot
Johanna Johnsson	Ledamot

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda möten.

Under 2017 hade föreningen tre personer anställda:

Gunilla Hecktor	Administratör/ekonom, heltid
Christina Färnström	Ansvarig för webshopen och vårt lager, deltid
Tatjana Kontio	Redaktör och ansvarig utgivare av Våra Rovdjur, deltid

ROVDJURSPOLITIK

Även under 2017 har regeringen i allt väsentligt fortsatt den negativa rovdjurspolitik som inleddes av den förra regeringen.

En positiv gest var att regeringen, för att i någon mån minska jaktintressets enorma övertag i viltförvaltningsdelegationerna, beslöt att naturvårdsintresset skulle få två ordinarie representanter samt att en representant för ekoturism skulle ingå. För utgången i olika omröstningar har detta ingen betydelse – i de flesta viltförvaltningsdelegationer betyder det bara att det regelmässigt blir två eller tre röster (istället för en enda) mot en förkrossande majoritet på ungefär ett dussin – men psykologiskt kan det ha betydelse för att naturvårdens delegater ska orka med sitt uppdrag.

I januari yttrade sig föreningen över en remiss från Naturvårdsverket om förslag till nya föreskrifter för användande av fångstredskap, dvs fällor av olika slag. Föreningens yttrande var starkt kritiskt. Vi skrev bland annat att antalet godkända fällor måste begränsas till de fällor som är mest ändamålsenliga med beaktande av djurskydd, säkerhet och selektivitet; att alla bifångster av fredat vilt ska anmälas till länsstyrelsen; att större fällor av tunnel- eller båstyp ska ha fjärravläst larmanordning och vara positionsangivna med koordinater i en central databas; att fångstredskap som inte är märkta (och därmed olagliga) ska kunna beslagtas och att också länsstyrelsetjänstemän ges den befogenheten; att jägare som använder fångstredskap i strid mot gällande bestämmelser ska kunna få vapenlicens återkallad; och att samtliga fyra godkända fällor av typ fotsnara borde förbjudas.

I februari yttrade sig föreningen över ett förslag från Naturvårdsverket om principer och process för fastställande av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur i olika län och rovdjursförvaltningsområden. I yttrandet föreslog vi bland annat att varje länsstyrelse borde fastställa ett inriktningsmål uttryckt som minst ett visst antal årliga föryngringar av respektive art i ett tioårsperspektiv; att Naturvårdsverket vid delegering av beslutsrätt om rovdjursjakt bör ta hänsyn till många andra faktorer än bara artens numerär; och att miniminivåerna för olika län bör säkerställas att arternas utbredning i landet är sådan att de svenska populationerna är geografiskt och genetiskt sammanhängande med de finska populationerna, vilket innebär att miniminivåerna inte får sättas för lågt i de nordligaste länen.

I början av året skulle regeringen ta fram en rapport om Sveriges genomförande av Århus-konventionen. Det är den konventionen som bland annat säger att miljöorganisationer ska ha rätt att överklaga jaktbeslut till domstol. Miljö- och energidepartementet skickade ut en remiss där de efterfrågade förslag om vad som skulle tas upp i rapporten. Föreningen skickade ett remissvar där vi pekade på att det är oacceptabelt att en del länsstyrelser, särskilt Länsstyrelsen i Jämtlands län, i praktiken sätter miljöorganisationers rätt att överklaga ur spel genom att bland annat bevilja skydds jakt med jaktstart samma dag eller följande dag; fatta jaktbeslut företrädesvis på fredagar; fatta muntliga beslut om att bevilja jakt, och först långt senare skriva ner beslutet; och dröja flera arbetsdagar med att vidarebefordra inkommet överklagande till Förvaltningsrätten.

Under sommaren remissbehandlades utredningen En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55). I betänkandet fanns förslag om att det varken skulle behövas anmälan eller tillstånd för att sätta upp kameror vid åtlar - en förändring som skulle omöjliggöra tillsyn av hur åtelkameror används, samtidigt som åtelkameror i hög grad underlättar illegal jakt på rovdjur när det inte finns snö. Remissen skickades till Svenska Jägareförbundet, men inte till några miljö- och naturvårdsorganisationer. Svenska Rovdjursföreningen skickade in ett kritiskt yttrande ändå, samt skrev ett pressmeddelande där vi protesterade mot att inte miljö- och naturvårdsorganisationer fått remissen. Regeringen har inte skrivit någon proposition utifrån utredningen ännu, så vi vet inte om de tog till sig våra synpunkter.

I oktober yttrade vi oss till regeringen om en utvärdering av förvaltningen av världsarvsområdet Lapponia, som omfattar 9 400 kvadratkilometer och inbegriper nationalparkerna Sarek, Muddus, Padjelanta och Stora Sjöfallet, samt naturreservaten Sjaunja och Stubba. Svenska Rovdjursföreningen pekade på allvarliga problem med den nuvarande Lapponia-förvaltningen, problem som inte belysts i den remitterade utvärderingen. Som följd av vårt remissyttrande blev vi i början av 2018 inbjudna till Miljödepartementet för att informera dem ytterligare om dessa saker.

OPINIONSBILDNING

Under 2017 har vi inte bara på eget initiativ skickat debattartiklar till tidningar, utan även några gånger blivit inbjudna att skriva. Det kanske kan vara ett tecken på att vårt aktiva opinionsarbete föregående år har gjort oss mer kända på olika debattredaktioner. Debattartiklar i tidningarna Syre och ETC och på webbplatsen SVT Forum har skrivits efter sådan inbjudan.

I maj-juni debatterade vi om Svenska Jägareförbundets så kallade allmänna uppdrag i några regionala tidningar. De mångmiljonbelopp som jägarorganisationerna får i statsbidrag ger dem ett enormt och orättvist övertag i resurser för att sprida sina argument i rovdjursdebatten. Att ifrågasätta dessa bidrag är strategiskt viktigt för att på sikt få en rimligare balans. Under årtionden har miljonrullningen motiverats med att Svenska Jägareförbundet haft ett så kallat allmänt uppdrag gällande jakt och viltvård. För att undgå att regeringen ska inse att ett sådant uppdrag borde upphandlas enligt upphandlingslagstiftningen, har de nu ändrat sin argumentation och börjat erkänna att det handlar om bidrag och inte om uppdrag.

I juli-augusti hade vi debattartiklar i åtta tidningar om att vargen måste få finnas även i norra Sverige – inte bara i form av enstaka vargar på vandring, som oftast dör innan de träffat en partner, utan i form av reproducerande familjegrupper. Annars går det knäppast att få ett tillräckligt utbyte av vargar med Finland för att vår vargstam ska bli långsiktigt livskraftig. Detta är en viktig fråga, även om den är kontroversiell, där Svenska Rovdjursföreningen behöver vara tydlig och hålla debatten levande. Det är orimligt att en djurart i praktiken utestängs från halva landets yta.

Vi har arbetat mycket för att nå ut med att myndigheterna genom en föräldrad beräkningsmodell överdriver vargstammens storlek, och därigenom låtsas att det skulle finnas ett utrymme som inte finns för licensjakt. När Naturvårdsverket skickade ut pressmeddelande om att det skulle finnas 355 vargar i Sverige, så kontrade vi med två pressmeddelanden där vi lyfte fram att om man tillämpar forskarnas nya och bättre underbyggda beräkningsmodell på inventeringsresultatet så tydde det istället på en populationsstorlek på bara 257 vargar i mars. Tyvärr fick våra pressmeddelanden om detta väldigt lite genomslag i massmedia. Under sommaren skrev vi en ganska utförlig debattartikel om saken, tillsammans med Naturskyddsföreningen, och den publicerades av webbtidningen Aktuell Hållbarhet 12/9. Därefter skrev vi kortare versioner av den artikeln, som publicerades i tretton regionala tidningar. I en artikel i ETC 24/9 tog vi upp licensjakten på varg med en bredare argumentation, men även i den artikeln lyfte vi förstås fram att vargstammen egentligen inte når upp till det referensvärde på 300 vargar som Naturvårdsverket säger att stammen ska hållas ovanför. Bearbetningar av den artikeln fick vi sedan publicerade i åtta regionala tidningar.

I rutan intill listar vi debattartiklar och insändare som någon i föreningens styrelse medverkat i under 2017. De angivna datumen avser webbpublicering, och skiljer sig ibland med någon dag från det datum då artikeln publicerats i den tryckta tidningen. Därutöver har även andra funktionärer och medlemmar i föreningen skrivit en del debattartiklar och insändare.

OM LICENSJAKT PÅ VARG

- Skjut bara vargar som hotar tamdjur. SVT Opinion (webbplats) 4/1. Torbjörn Nilsson.

OM MÅL FÖR VARGSTAMMEN OCH OM VARGJAKT

- Vargstammen är för liten och för isolerad. Syre 27/1. Torbjörn Nilsson.

OM SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS SÅ KALLADE ALLMÄNNA UPPDRAG

- Jägareförbundets allmänna uppdrag är en förlegad kvarleva från 1930-talet. Dala-Demokraten 23/5. Torbjörn Nilsson & Asinja Holma.
- Stöds verkligen Jägarförbundets allmänna uppdrag av allmänheten? Dalarnas Tidningar 2/6. Torbjörn Nilsson & Asinja Holma.
- Jägarnas politiska inflytande är odemokratiskt. Barometern 8/6. Björn Ljunggren & Robert Franzen.
- Fel att staten ger jaktintressen mycket mer bidrag än naturvårdsintressen för att informera om vilda djur. Dalarnas Tidningar 13/6. Torbjörn Nilsson & Asinja Holma.
- Avgiften man betalar för jakt bör täcka samhällets kostnader för tillsyn av jakten. Dala-Demokraten 14/6. Torbjörn Nilsson & Asinja Holma.

OM ATT VARGEN MÅSTE FÅ FINNAS ÄVEN I NORRA SVERIGE

- Mänskliga verksamheter måste anpassas efter naturens förutsättningar – så låt vargen finnas trots rennäringen. Dalarnas Tidningar 20/7. Torbjörn Nilsson.
- Vargen måste få finnas i norra Sverige också. Nerikes Allehanda 21/7. Torbjörn Nilsson & Torbjörn Eriksson.
- Varg och rennäring måste få finnas i samma landsända – men dialog behövs. Dala-Demokraten 25/7. Torbjörn Nilsson.
- Vargen måste få finnas i norra Sverige. Nya Wermlands-Tidningen 26/7. Torbjörn Nilsson & Jan Bergstam.
- Vargen måste få finnas i Sverige. Östgöta-Correspondenten 27/7. Torbjörn Nilsson & Emelie Lindblom.
- Vargen måste få finnas i norra Sverige – frågan är hur den samsas med rennäringen. Allehanda 28/7. Torbjörn Nilsson.
- Vargen måste få finnas i norra Sverige. Sundsvalls Tidning 29/7. Torbjörn Nilsson.
- Vargen måste få finnas i norra Sverige. Karlskoga Tidning 3/8. Torbjörn Nilsson & Jan Bergstam.

REPLIK TILL VARGFIENTLIG LEDARARTIKEL AV KAJSA DOVSTAD

- Vargar hör hemma i svensk natur. Vestmanlands Läns Tidning 27/7. Torbjörn Nilsson.
- Vargar hör hemma i svensk natur. Fagersta-Posten 31/7. Torbjörn Nilsson.

OM MÅL FÖR VARGSTAMMEN

- Nej Jägareförbundet, vargstammen är inavlad och bör öka – inte minska. Dala-Demokraten 22/8. Torbjörn Nilsson.

OM ATT VARGARNA INTE ÄR SÅ MÅNGA SOM NATURVÅRDSVERKET PÅSTÅR

- Vargstammens storlek bedöms med otillräckliga modeller. Aktuell Hållbarhet (webbtidning) 12/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Överskatta inte antalet vargar – då blir licensjaktbeslutet taget på felaktig grund. Dala-Demokraten 15/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.

- Överskatta inte hur många vargarna är. Skaraborgs Allehanda 18/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Kunskapen om antal vargar är otillräcklig för licensjakt. Läns-Tidningen Södertälje 18/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Överskatta inte antalet vargar. Gefle Dagblad 19/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Kunskapen om antal vargar är otillräcklig för jakt. Allehanda 20/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Överskatta inte antalet vargar. Vestmanlands Läns Tidning 20/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Vi måste hitta ett pålitligare sätt att mäta vargbeståndet – eller förbjuda licensjakten helt. Dalarnas Tidningar 20/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Inför vargjakten: Stor risk att länsstyrelserna räknar fel och för många vargar skjuts. Sundsvalls Tidning 22/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Därför kan vi inte ha vargjakt. Bohusläningen 23/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Föråldrad modell grund för licensjakten på varg. Västerbottens-Kuriren 24/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Risk att antalet vargar överskattas inför jakten. Borås Tidning 26/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Risk att för många vargar skjuts. Nya Wermlands-Tidningen 29/9. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.
- Vargar måste räknas rätt. TTELA 2/10. Torbjörn Nilsson & Johanna Sandahl.

OM LICENSJAKT PÅ VARG OCH ANTALET VARGAR

- Vargarna är för få – stoppa licensjakten. ETC 24/9. Torbjörn Nilsson.
- Stoppa licensjakten, vargarna är för få! Gefle Dagblad 27/9. Torbjörn Nilsson.
- Det finns för lite kunskap om storleken på vargstammen – så stoppa licensjakten. Dala-Demokraten 28/9. Torbjörn Nilsson.
- Vargarna är för få – stammen är inte livskraftig på lång sikt. Hela Hälsingland 28/9. Torbjörn Nilsson.
- Vargarna är för få – stoppa licensjakten. Enköpings-Posten 29/9. Torbjörn Nilsson.
- Vargarna är för få, stoppa licensjakten. Norran 29/9. Torbjörn Nilsson.
- Stoppa licensjakten. Värmlands Folkblad 1/10. Torbjörn Nilsson.
- Vargarna är för få – stoppa licensjakten! Nerikes Allehanda 8/10. Torbjörn Nilsson.
- Stoppa licensjakten – vargarna i Sverige för få och vargstammen överskattad. Allehanda 8/10. Torbjörn Nilsson.

OM VARGRÄDSLÅ OCH ATT FÖREBYGGA ANGREPP PÅ FÅR

- Fler vargbesök är att vänta. Östgöta-Correspondenten 18/10. Björn Ljunggren.

REPLIKER TILL KELVIN EKELAND

- Hoppas de flesta delar vår syn, inte Ekels. Hela Hälsingland 23/10. Torbjörn Nilsson.
- Inget historiskt stöd för Ekeland. Hela Hälsingland 27/10. Torbjörn Nilsson.

AVSTÅNDSTAGANDE FRÅN ALLA FORMER AV VÅLD ELLER HOT OM VÅLD I ROVDJURSDEBATTEN

- Rovdjursföreningen tar kraftfullt avstånd. Svensk Jakt 16/11. Torbjörn Nilsson.

Föreningens ordförande har medverkat i TV och radio vid följande tillfällen under året:

8/1 i P4 Örebro, om utökningen av antalet vargar som fick skjutas i Loka-reviret,

7/2 i P4 Jämtland, debatt mot Ruona Burman (Länsstyrelsen Jämtland) om att länsstyrelsen försvarar för miljöorganisationer att överklaga skyddsjaksbeslut innan det är för sent,

30/3 i Expressen-TV:s program Brottscentralen, om illegal rovdjursjakt,

6/4 i SVT Värmland, om illegal vargjakt,

10/4 i P4 Norrbotten och i P4 Jämtland, om föreningens belöning för tips om tjuvjägare,

28/9 i SVT Värmland och i Aktuellt, om länsstyrelsernas beslut om licensjakt på varg,

5/10 i P4 Värmland, om förslag till ny kamerabevakningslag,

10/10 i Ekot, om att Naturvårdsverket borde begära ersättning för illegalt dödade rovdjur,

2/11 i SVT Värmland och i SVT Västmanland, om föreningens överklagande till kammarrätten av licensjakten på varg,

15/11 i SVT Opinion, vargdebatt mot Solveig Larsson (Jägarnas Riksförbund),

28/12 i SVT Värmland, i P4 Värmland och i Ekot, om föreningens överklagande till Högsta Förvaltningsdomstolen av licensjakten på varg.

RÄTTSPROCESSER

Under 2017 har vi haft framgång i flera överklaganden av järvjakt, medan vi fått avslag varje gång vi överklagat jakt på varg. Detta hänger samman med att Naturvårdsverket bedömer att järven inte har gynnsam bevarandestatus, men samtidigt påstår att vargen skulle ha det. Domstolarna accepterar Naturvårdsverkets bedömning, och för arter som inte bedöms ha gynnsam bevarandestatus tillämpas lagstiftningen strikt, medan för arter som sägs ha gynnsam bevarandestatus godkänner domstolarna nästan vilka jaktbeslut som helst.

Den viktigaste framgången i de rättsprocesser vi drivit under året handlar om att det skydd, som rovdjuren ändå har enligt lagstiftningen, inte ska sättas ur spel när det är renskötande samer som vill jaga dem. Ärendet började med att två samebyar ansökte om skyddsjakt på järv men fick avslag först av länsstyrelsen och sedan av förvaltningsrätten. Samebyarna överklagade till kammarrätten, som avkunnade en väldigt märklig dom, där domstolen bland annat skrev att de renskötande samerna har en särställning som ska beaktas vid prövning av förutsättningarna för skyddsjakt, och att det vore ”orimligt att enstaka samebyar ska bära konsekvenserna av att den nationella miniminivån för gynnsam bevarandestatus inte uppnåtts”. Både Länsstyrelsen Norrbotten och Svenska Roddjursföreningen överklagade kammarrättens dom till Högsta Förvaltningsdomstolen. Svenska Samernas Riksförbund skickade, som företrädare för de två samebyarna, flera inlagor till HFD där de försökte bemöta SRF:s argument, och vi bemötte deras efter bästa förmåga.

HFD:s avgörande kom den 1 mars 2018. I domen slår HFD fast att formuleringen i regeringsformen om det samiska folkets kultur- och samfundsliv inte påverkar tolkningen av jaktförordningen, och att FN:s konventioner om civila och politiska rättigheter (ICCPR) och om biologisk mångfald (CBD) inte kan medföra att jaktförordningens skydd för bland annat järv kan åsidosättas. Detta är principiellt mycket viktiga klargöranden. Om HFD hade kommit till motsatt slutsats, skulle det inneburet en allvarlig försvagning av skyddet för rovdjuren i renskötselområdet, det vill säga i ungefär halva Sverige.

Vår utgångspunkt har varit att endast använda möjligheten att överklaga i sådana fall då vi trots oss ha goda möjligheter att vinna och/eller då det funnits viktiga principfrågor att försöka få domstolarna att ta ställning till. 2017 valde vi även att överklaga licensjakten på lodjur till Förvaltningsrätten, fast det var ett gränsfall som inte riktigt passade in på något av dessa kriterier. Vi överklagade lodjursjakten i fem mellansvenska län för att det inte fanns någon skadebild som motiverade jakten, samt i Västra Götaland (där det fanns en tydlig skadeproblematik) för att jakten där omfattade så många lodjur. Förvaltningsrätten avlog överklagandena.

Tabellen intill sammanfattar de nio rättsprocesser som föreningen drivit under 2017.

	Länsstyrelse-beslut	Överklagande	Förvaltningsrätten	Överklagande	Kammarrätten	Överklagande	Högsta Förvaltningsdomstolen
Skydds jakt på en varg i Sjunda-reviret	2016-05-03, AB län dnr 21811-15082-2016	2016-05-03	Avslag, 2016-05-24, mål nr 9193-16	2016-06-13	Ej prövnings-tillstånd, 2016-09-30, mål nr 3936-16	2016-10-20	Ej prövningstillstånd, 2017-05-04, mål nr 5579-16
Licensjakt på 24 vargar 2017	2016-09-29, dnr S län 218-6633-2016, T län 218-5278-2016, W län 218-10618-2016, X län 218-6761-16	W län 2016-10-25, S & T län 2016-10-28, X län 2016-10-30	Avslag 2016-11-22, mål nr S & T län 2153-16, W län 2139-16, X län 2164-16	2016-12-13	Avslag 2016-12-23, mål nr W län 2968-16, S & T län 2969-16 och X län 2970-16	2017-01-13, kompletteringen 2017-02-23	Ej prövningstillstånd, 2017-05-09, mål nr W län 6983-16, S & T län 6984-16, X län 6985-16
Skydds jakt på järv ansökt av Lainiovuoma sameby och Semisjaur-Njarg sameby	Avslag, 2016-11-03 Lainiovuoma dnr BD län 218-13085-2016, 2016-11-29, Semisjaur-Njarg dnr 218-12615-2016	Same-byarna överklagade	Avslag, 2016-11-25 Lainiovuoma mål nr 2421-16, 2016-11-29, Semisjaur-Njarg mål nr 2459-16	Same-byarna överklagade	Samebyarnas överklaganden bifölls, 2017-02-03, Lainiovuoma mål nr 3096-16, Semisjaur-Njarg mål nr 3098-16	2017-02-24	2018-03-01, avskrivs med förklaring att länsstyrelsen hade fog för sitt beslut, Lainiovuoma mål nr 1080-17, Semisjaur-Njarg mål nr 1002-17
Licensjakt på lodjur i sex län	2016-12-15, dnr C län 218-8083-2016, O län 218-42087-2016, S län 218-8559-2016, U län 218-5987-16, W län 218-13896-2016, X län 218-8588-16	W län 2017-01-09, övriga län 2017-01-18	Avslag 2017-02-09, mål nr C län 61-17, O län 106-17, S län 44-17, U län 131-17, W län 48-17, X län 2701-16				
Skydds jakt på tre järvar i Tässäsens sameby	2017-01-05, dnr Z län 218-8276-2016	2017-01-11	Inhibition 2017-01-13, avskrivet 2017-01-27 med konstaterande att länsstyrelsen inte haft fog för sitt beslut, mål nr 95-17				
Licensjakt på 22 vargar 2018	2017-09-28, dnr S län 218-6968-2017, T län 218-5730-2017, U län 218-4763-17, W län 218-10175-2017, X län 218-6437-2017	2017-11-02	Avslag 2017-11-27, mål nr S län 2437-17, T län 2451-17, U län 2517-17, W län 2485-17, X län 2362-17	2017-12-15	Ej prövnings-tillstånd, 2017-12-28, mål nr X län 2789-17, S län 2790-17, T län 2791-17, W län 2792-17, U län 2793-17	2017-12-28	Ej prövnings-tillstånd, 2018-02-22, mål nr X län 7558-17, S län 7559-17, T län 7560-17, W län 7561-17, U län 7562-17
Skydds jakt på 11 järvar i Arjeplog, Kiruna & Gällivare	2017-10-25, dnr BD län Arjeplog 218-14536-2017, Kiruna 218-14643-2017, Gällivare 218-14645-2017	2017-11-06	Inhibition 2017-11-10, bifall 2017-12-07, mål nr Arjeplog 2539-17, Kiruna 2541-17, Gällivare 2540-17				
Skydds jakt på 13 järvar	2017-10-31, dnr Z län 218-7855-2017	2017-11-03	Inhibition 2017-11-08, bifall 2017-12-07, mål nr 2532-17	Länsstyrelsen överklagade 2017-12-19, dnr 218-9381-2017	Avslag 2017-12-29 på Länsstyrelsens överklagande, mål 2838-17		
Skydds jakt på en varg i Haninge och Tyresö	2017-12-06, dnr AB län 218-42280-2017	2017-12-07	Avslag 2017-12-14, mål nr 2786-17	2018-01-03	Ej prövnings-tillstånd, 2018-01-10, mål nr 2788-17		

KOMMUNIKATION

Miljörelsearbete består till allra största delen av att sprida information samt opinionsbildning. Det är också kärnan i Rovdjursföreningens verksamhet. Vi strävar alltid efter att vår information ska vara saklig och kunskapsbaserad.

Rovdjursföreningen sprider information till allmänheten bland annat genom vår webbsida, vår Facebook-sida, trycksaker, pressmeddelanden, debattartiklar och annan medverkan i massmedia. Facebook-sidan, som har nära 10 000 följare, ger möjlighet att snabbt nå ut med information till ett stort antal människor. Artiklarna har 5-15 000 läsare. Webbsidan förmedlar också nyheter, men fungerar även som en kunskapsbank där den som vill kan söka fördjupad information.

Rovdjursföreningen förmedlar information till myndigheterna, och bidrar därigenom till att bredda och stärka kunskapsunderlaget för den svenska rovdjursförvaltningen, bland annat genom att besvara remisser, genom att medverka i utredningar och hearings, och genom vår medverkan i de länsvisa viltförvaltningsdelegationerna och i Nationella rovdjursrådet.

Genom tidskriften "Våra Rovdjur" förser vi våra medlemmar med aktuell kunskap om rovdjur och rovdjursfrågor, så att de kan sprida kunskap till andra människor, och tidskriften används också i utåtriktad informationspridning. Tidskriften ges ut med fyra 32-sidiga nummer per år.

Tidskriftens innehåll baseras till största delen på material framställt genom medlemmars frivilliga insatser. Detta material kompletteras till en mycket liten del med material framställt på blygsamt arvoderad basis samt med bidrag av kunskapsmaterial, bilder och texter från utomstående medverkande, mestadels ideellt.

Under 2017 års utgivning har vi särskilt stor omfattning belyst den illegala jakten på de stora rovdjuren, liksom tveksamma metoder och tillämpningar i den legala rovdjursjakten och -förvaltningen. Även under det gångna året har vi i Våra Rovdjur till vår stora glädje tagit emot fantastiska, fina och roliga rovdjursbilder och berättelser från medlemmar. Föreningens arbete för rovdjuren har som tidigare år belysts rikligt i artiklar, bildreportage och ledare. En interndiskussion om uppdatering av föreningens rovdjurspolicy har påbörjats under årets två senaste nummer, som fortsatt in i 2018.

Redaktionskommittén består förutom redaktören Tatjana Kontio av sex medlemmar: Anders Bjärvall, Björn Ljunggren, Carl-Gustaf Rosén, Hans Ring, Lina Ricklund och Lise-Lotte Norin. Redaktionskommittén har hållit sedvanliga fyra planeringsmöten under året, ett inför varje nummer av tidskriften.

REGIONALA AKTIVITETER

I samband med årsmötet 2017 arrangerades en konferens med föreningens funktionärer. Vid mötet diskuterades föreningens ståndpunkter och strategier samt centrala, regionala och lokala aktiviteter.

Föreningen hade vid årets slut regionansvariga (RA) i 12 regioner. Under året har en RA tillkommit i Småland. I Västra Götaland/Halland ansvarar samma person för två regioner. Regionerna Norrbotten, Jämtland, Gävleborg, Skåne och Blekinge saknar RA.

Det regionala arbetet har skötts helt med ideella krafter. Under året genomfördes ett stort antal aktiviteter, främst utflykter och spårträffar samt deltaganden i publika arrangemang som t.ex. Stockholmsmässan (Vildmarksmässan). Föreningen har också arrangerat flera föreläsningar öppna för allmänheten och varit inbjudna som talare till andra föreningar.

Föreningen nominerar tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) och Sveriges Ornitologiska förening (SOF) representanter för naturvårdsintresset i länens viltförvaltningsdelegationer. Från den 1 april 2017 ökades enligt lag antalet representanter för naturvårdsintresset från en till två i alla län.

Föreningens medlemmar hjälper kostnadsfritt djurägare att sätta upp rovdjursavvisande stängsel. Under året har fyra stängslingar genomförts. Föreningen har stängslingansvariga i 7 län.

MEDLEMMAR OCH INSAMLINGSVERKSAMHET

Medlemmar

Arbetet med att värva nya medlemmar pågår oförtrutet genom regionala aktiviteter, hemsidan, Facebook, medlemstidningen Våra Rovdjur, deltagande på mässor, kurser, utflykter, personliga kontakter, föredrag och möten. Att föreningen syns och hörs i media väcker intresse för våra frågor och ökar medlemsantalet. Vårt politiska arbete med överklaganden, remissvar, debattartiklar, insändare och skrivelser uppskattas och väcker intresse. Under året har föreningens engagemang för vargtiken på Södertörn uppmärksammats och lett till ett ökat antal medlemsförfrågningar.

Vid årets utgång hade föreningen 3667 medlemmar, varav 800 familjemedlemmar. Motsvarande siffror 2016 var 3806 respektive 696. 231 nya medlemmar har tillkommit under 2017. Medlemsutvecklingen över en längre tid framgår nedan.

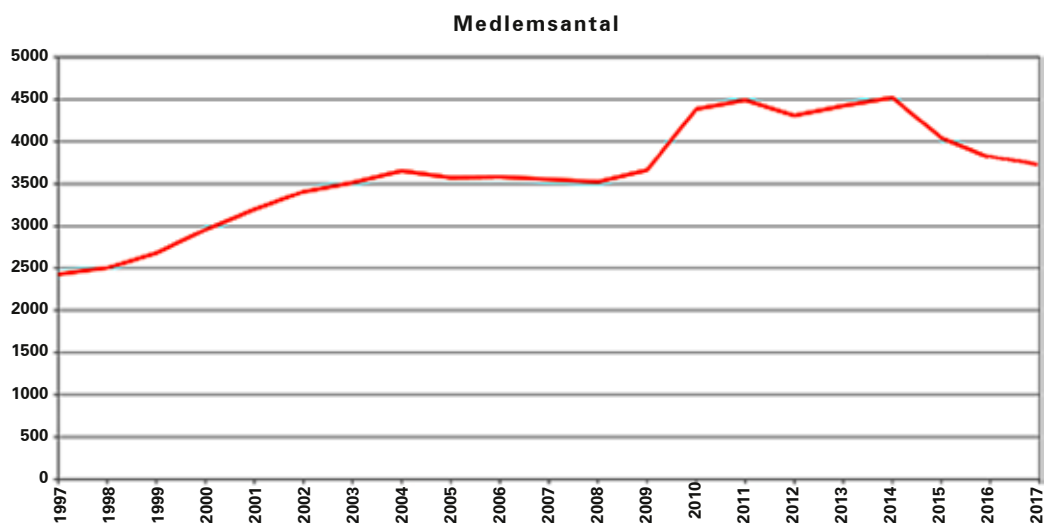

Diagram över Svenska Rovdjursföreningens medlemsutveckling 1997-2017.

Valfadder

Antalet valfaddrar ökade under året från 397 till 427.

Autogiro

De medlemmar som väljer att betala sin medlemsavgift med autogiro är ca 900.

Påminnelser

Påminnelsehantering för årsavgiften för 2017 har genomförts i början av april. Flertalet som inte hade betalat medlemsavgiften kontaktades dessutom senare på våren per telefon.

Gåvor

Många av föreningens medlemmar visar sitt engagemang för rovdjuren genom generösa gåvor.

Våra gåvobrev för att fira en speciell tilldragelse, för att hedra och minnas, är populära. Från Kjell och Elisabeth Rosenblads stiftelse för välgörande ändamål har föreningen under året erhållit 83 189 kr. Sammantaget har föreningen under 2017 erhållit 686 817 kr i gåvor.

Wild Republic

Rovdjursföreningen har ett samarbete med Wild Republic (www-wildrepublic.com), som marknadsför mjukisdjur och bl.a. stöder unga kvinnor i Indien samt ett räddningscenter för djur. I Sverige saluförs mjukisdjuren främst i djurparkers butiker. Fyra djur med vävd SRF-logotyp – varg, lo, björn och järv – har tagits fram. De säljs tillsammans med en mini-broschyr med information om djuret samt om SRF. Med varje djur följer också SRFs värvningsbroschyr. SRF får licenspengar från Wild Republic för att de får använda föreningens logotyp och vi når ut med information om föreningen och om rovdjuren.

Kalender för år 2018

Under 2017 producerades återigen den efterfrågade Rovdjurskalendern. Fina bilder av Jan Bergstam, Roger Brendhagen och Tommy Pedersen. Kalendern blev en försäljningssuccé under hösten. En ny kalender kommer att produceras för 2019. Kalendern har bidragit med att försäljningsintäkterna har ökat under 2017.

Webshoppen

Ett mindre urval av webshoppens sortiment finns numera att köpa på kansliet, om man har vägarna förbi. Inför julen hade kansliet öppet hus en kväll för försäljning och lite samkväm. Webshoppen har utökat sitt sortiment av mjukisdjur, små bedårande valpar finns nu att köpa till barn och barnbarn.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är stabil och bokslutet visar ett positivt resultat på 80 902 kr. Likviditeten är god.

**SVENSKA
ROVDJURSFÖRENINGEN**

Org nr 883202-3264

ÅRSREDOVISNING

2017-12-31

Masthamnen, 116 30 Stockholm

08 - 441 41 17

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamheten under år 2017

Föreningens ekonomi är stabil.

Föreningen har fortsatt sitt arbete med att verka för rovdjurens fortlevnad genom att påverka politiska beslut om jakt, sprida information, inlämna överklaganden, besvara remisser, ordna regionala aktiviteter och synas i massmedia.

Kansliet är bemannat med en administratör/ekonom (Gunilla Hecktor), en halvtids chefredaktör/ansvarig utgivare för tidningen Våra Rovdjur (Tatjana Kontio) samt en halvtids ansvarig för material och web shop (Christina Färnström).

Föreningens resultat och ställning

Beträffande resultatet av föreningens verksamhet och ställning den 31 december 2017 hänvisas till bifogade resultat- och balansräkningar.

Föreningens eget kapital uppgår till 1.856 tkr (föregående år 1.675 tkr). Styrelsen föreslår att årets vinst överförs i ny räkning.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Medlemsavgifter	1 006 956	1 053 108	1 111 448	1 009 998
Gåvor	686 817	692 038	1 152 200	776 102
Anslag och bidrag	105 050	128 330	528 693	679 240
Övriga intäkter	62 468	79 208	97 581	148 636
Summa rörelsens intäkter	1 861 291	1 952 684	2 889 922	2 613 976
Personalkostnader	988 829	970 959	1 275 609	2 066 351
Övriga kostnader	877 071	928 433	1 062 385	1 389 406
Summa rörelsens kostn.	1 865 900	1 899 392	2 337 994	3 455 757
Resultat	80 902	53 292	551 928	-841 781
Soliditet	69%	67%	64%	49%
Kassalikviditet	325%	306%	278%	197%

RESULTATRÄKNING	Not	2017-01-01	2016-01-01
		2017-12-31	2016-12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		1 006 956	1 053 108
Gåvor och bidrag			
- ORL stiftelse		0	0
- Naturvårdsverket	1)	0	17 361
- Arbetsförmedlingen & Försäkringskassan		105 050	110 969
- Övriga bidrag och gåvor		686 817	692 038
Försäljning		74 978	46 192
Övriga intäkter		73 208	33 016
		1 947 009	1 952 684
Rörelsens kostnader			
Varor till försäljning		-8 712	-24 705
Projekt och aktivitetskostnader		-50 535	-42 698
Medlemstidning, tryck, porto och arvode		-174 801	-177 930
Personalkostnader	2)	-988 829	-970 959
Övriga kostnader		-643 024	-682 861
Avskrivningar		0	0
		-1 865 901	-1 899 153
Rörelseresultat		81 108	53 531
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande intäkter		45	0
Räntekostnader och liknande kostnader		-251	-239
		-206	-239
ÅRETS RESULTAT		80 902	53 292

BALANSRÄKNING

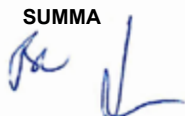
	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<u>Maskiner och inventarier</u>			
Maskiner och inventarier		0	0
Summa maskiner och inventarier			0
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		0	0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
<u>Lager</u>			
Lager varor för försäljning		64 049	72 015
Summa lager		64 049	72 015
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		10 056	8 114
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		86 634	88 359
Övriga fordringar		231	7 171
Summa kortfristiga fordringar		96 921	103 644
<u>Kassa och bank</u>			
Kassa och bank		1 217 642	2 010 267
Värdepapper & fonder	3)	1 302 761	302 761
Summa Likvida medel		2 520 403	2 313 028
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		2 681 373	2 488 687
SUMMA TILLGÅNGAR		2 681 373	2 488 687
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Eget Kapital	4)	1 675 461	1 622 169
Interna reserveringar		100 000	0
Årets resultat		80 902	53 292
SUMMA EGET KAPITAL		1 856 363	1 675 461
SKULDER			
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Checkkredit (beviljad limit 750.000)		0	0
Skulder leverantörer		72 730	113 993
Skatteskulder		14 695	39 519
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		578 940	623 519
Övriga kortfristiga skulder		158 644	36 195
Summa kortfristiga skulder		825 009	813 226
SUMMA SKULDER		825 009	813 226
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 681 372	2 488 687
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**A. ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR****Redovisnings- och värderingsprinciper**

Föreningens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd för ideella föreningar, förutom BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning. Tillämpade principer är oförändrade i jämförelse med föregående år.

B. UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

		2017-01-01	2016-01-01
		2017-12-31	2016-12-31
Not 1 Erhållna bidrag Naturvårdsverket			
Naturvårdsverket			
Organisationsbidrag		0	17 361
SUMMA ERHÅLLNA BIDRAG		0	17 361
		2017-01-01	2016-01-01
		2017-12-31	2016-12-31
Not 2. Personal			
Medeltalet anställda	Män	0,0	0,0
	Kvinnor	2,0	2,0
Löner och andra ersättningar		716 672	699 857
Sociala kostnader enligt lag och avtal		234 768	229 521
Pensionskostnader		31 530	31 365
Övriga personalkostnader		5 859	10 216
BOKFÖRT VÄRDE		988 829	970 959
		Anskaffnings-	Marknadsvärde
		kostnad	
Not 3. Värdepapper och fonder			
SEB Choice High Yield		302 761	338 795
SEB Dynamisk räntefond		1 000 000	1 005 999
SUMMA		1 302 761	1 344 794

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR FORTS.

Not 4. Eget kapital

	Eget kapital	Reserveringar	Årets resultat
Ingående kapital	1 622 169		53 292
Beslut på årsmöte	53 292		-53 292
Externt bidrag	0	100 000	
Årets resultat	0		80 902
Utgående eget kapital	1 675 461	100 000	80 902

Stockholm 2018-03-19

Torbjörn Nilsson
Robert Franzén
Emelie Lindblom
Björn Ljunggren
Gunnar Gillberg
Jan Bergstam
Johanna Johnsson
Johan Linder

Vår revisionsberättelse har avgivits 2018-03-19

Helena Jones
Föreningsrevisor

Eva Ångström
Föreningsrevisor

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

Undertecknad, utsedd att granska Svenska Rovdjursföreningen räkenskaper för år 2017 får härmed avge följande utlåtande.

Räkenskaperna har granskats, liksom protokoll och övriga handlingar, som ger upplysning om styrelsens förvaltning av ekonomin. Granskningen har skett utan anmärkning.

Räkenskaperna är väl förda, samt med vederbörliga verifikationer styrkta.

Beträffande den ekonomiska ställningen hänvisar jag till kassörens ekonomiska redogörelse.

Styrelsen har under året utfört ett förtjänstfullt arbete och visat ett stort engagemang i sin strävan att värna de stora rovdjuren i Sverige.

Då granskningen inte gett anledning till anmärkning får vi föreslå att styrelsen beviljas full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Stockholm och Uppsala 2018-03-23

Eva Ångström

Helena Jones

Medlemsavgifter, arvoden och ersättningar

FÖRSLAG TILL MEDLEMSAVGIFTER FÖR NÄSTKOMMANDE VERKSAMHETSÅR

Styrelsen föreslår att medlemsavgifterna är oförändrade under 2018.

Det vill säga:

- 325 kronor per år för medlem boende i Sverige
- 40 kronor per år för familjemedlem
- 425 kronor per år för medlem boende utomlands

FÖRSLAG TILL ARVODEN OCH ERSÄTTNINGAR

Styrelsen föreslår att resa med egen bil ersätts med skattefri milersättning (f.n. 18:50 kronor per mil) samt att ersättning för förlorad arbetsinkomst ersätts upp till 1 500 kronor per dag.

Propositioner

PROPOSITION OM BEKRÄFTANDE AV DE STADGEÄNDRINGAR SOM ANTOGS AV ÅRSMÖTET 2017

Årsmötet 2017 fattade beslut om flera små ändringar i föreningens stadgar. För att dessa ändringar ska bli gällande måste de bekräftas av årsmötet 2018. Styrelsen anser att förra årsmötets beslut om stadgeändringar var välmotiverade, och föreslår därför att årsmötet 2018 upprepar besluten så att ändringarna blir gällande.

Styrelsen föreslår därför årsmötet besluta

att göra följande ändringar i föreningens stadgar:

Ändring i § 9 Årsmöte: I uppräknningen av punkter som ska behandlas på årsmötet ändras punkt 12 till: ”Val av styrelseledamöter utöver ordföranden”

Ändrad rubrik för § 11 Beslutsmässighet: Rubriken ändras till ”Beslut”

Tillägg i §11: Två nya stycken läggs till efter befintlig text:

”Personval ska avgöras genom sluten omröstning om någon röstberättigad mötesdeltagare så begär. Annan fråga än personval ska avgöras genom sluten omröstning om minst en fjärdedel av de röstberättigade mötesdeltagarna så begär.

Om det vid val av styrelse, valberedning, revisorer eller revisorssuppleanter finns fler kandidater än det antal som ska väljas, genomförs valet på så sätt att varje röstande röstar på högst det antal kandidater som ska väljas. Alla röster räknas samman och kandidaterna rangordnas efter hur många röster var och en fått. De som fått flest röster, från rangordningens förstaplats till det antal som ska väljas, är därmed valda.”

PROPOSITION OM NY ROVDJURSPOLICY FÖR SVENSKA ROVDJURSFÖRENINGEN

Svenska Rovdjursföreningen har idag en rovdjurspolicy som antogs av styrelsen 1999. Dessutom har föreningen en vargpolicy som antogs av styrelsen 2012 och ett policyliknande dokument ”Tankar kring en alternativ vargpolitik” som antogs av styrelsen 2013. Styrelsen anser att dessa dokument är delvis föråldrade, delvis för otydliga och delvis motsäger varandra.

Styrelsen har därför arbetat fram nedanstående förslag till ny rovdjurspolicy. Synpunkter till detta arbete har inhämtats på funktionärsträffar i föreningen hösten 2016 och våren 2017. Hösten 2017 har ett preliminärt förslag till ny rovdjurspolicy skickats till de medlemmar vi har epost-adress till, med erbjudande att skriva motioner om man vill föreslå ändringar i förhållande till det preliminära förslaget.

Tre medlemmar har skickat in motioner om rovdjurspolicy. Några av förslagen i motionerna har föranlett styrelsen att göra ändringar, som inarbetats i förslaget nedan. Alla motionsförslagen kommenteras i styrelsens svar på motionerna. Styrelsen har även mottagit synpunkter som inte lämnats i form av motioner, och som också föranlett smärre ändringar i förhållande till det preliminära förslaget i höstas.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

att anta nedanstående rovdjurspolicy,

att denna ersätter föreningens tidigare rovdjurspolicy från 1999, föreningens vargpolicy från 2012, samt dokumentet ”Tankar kring en alternativ vargpolitik” från 2013.

Rovdjurspolicy

Sammanfattning

Svenska Rovdjursföreningen verkar för att alla rovdjur¹ ska få finnas i långsiktigt livskraftiga populationer i sina naturliga utbredningsområden.

Svenska Rovdjursföreningen verkar också för att underlätta samexistensen mellan människor och rovdjur.

All mänsklig verksamhet ska anpassas till naturens förutsättningar. Till de förutsättningarna hör att det finns rovdjur som varg, björn, lodjur, järv och kungsörn i Sverige.

---

¹ Med ”rovdjur” menar vi här dels däggdjur i ordningen rovdjur (Carnivora), som omfattar bland annat kattdjur, hunddjur, mårdjur, björnar och sälar, och dels fåglar i ordningarna rovfåglar (Falconiformes) och ugglor (Strigiformes).

Förvaltningsbeslut ska baseras på solid vetenskaplig grund och med beaktande av försiktighetsprincipen.

Faktabaserad information är av stor betydelse när det gäller att vinna förståelse och acceptans för rovdjuren.

Områden som är viktiga för en rovdjursarts fortplantning, födosök eller spridning ska kunna ges tillfälligt eller permanent skydd.

Möjligheten att bedriva jakt på rovdjur ska anpassas efter hur hotad eller livskraftig arten är i landet. Ju mer hotad en art är, desto mindre är utrymmet för jakt, och desto hårdare måste andra lösningar tillämpas.

Samhället måste bygga upp en fungerande jakt- och naturtillsyn.

Den illegala jakten måste stoppas.

Inledning

Svenska Rovdjursföreningen är en del av miljöförörelsen, och vårt arbete är en del av arbetet för att bevara mångfalden av arter i vår natur. Rovdjuren ska få finnas för sin egen skull, oavsett om de är till nytta för någon annan, och även om de orsakar en del olägenheter för oss människor.

Det finns flera skäl till att rovdjuren kräver särskilda åtgärder i naturvårdsarbetet:

- Rovdjuren lever i betydligt glesare populationer än sina bytesdjur. Det gör rovdjuren känsligare för risker som hänger samman med liten populationsstorlek – och detta är särskilt tydligt för de större rovdjursarterna, som även på grund av sin kroppsstorlek förekommer i glesare populationer.

- Rovdjurens roll i ekosystemet är av central betydelse. De påverkar på olika sätt bytesdjurens populationer, och därigenom också bytesdjurens påverkan på vegetationen. Rovdjuren kan minska spridningen av sjukdomar bland bytesdjuren. Rovdjuren utövar ett naturligt urval som påverkar bytesdjurens fortsatta evolution. Resterna av rovdjurens måltider ger viktig föda åt många andra arter.

- Att få se eller höra vilda rovdjur, eller uppleva dem genom att följa deras spår, är naturupplevelser som har ett stort värde för många människor.

- Bevarandet av rovdjuren, och människans samexistens med rovdjuren, innehåller speciella utmaningar. Det handlar om att hantera verkliga problem, som rovdjursangrepp på tamdjur, och om att hantera föräldrade attityder och fördomar mot rovdjuren.

- Genom att de befinner sig i toppen av näringskedjorna, får rovdjuren i sig högre halter av många miljögifter – något som särskilt drabbat rovdjur som lever av fisk.

Mål

Svenska Rovdjursföreningen verkar för att alla rovdjur ska få finnas i långsiktigt livskraftiga populationer i sina naturliga utbredningsområden i hela landet. Vi vill också att rovdjurspopulationerna ska vara så stora att rovdjuren kan spela en betydande ekologisk roll. Vi fokuserar vårt arbete främst på de fyra stora rovdjuren – varg, björn, lodjur och järv.

Att populationerna ska vara långsiktigt livskraftiga betyder att de ska vara så stora och sammanhängande att de under obegränsad tid kommer att ha tillräckligt stor genetisk variation för att ha god chans att överleva och anpassas till miljöförändringar. Detta ska vara utgångspunkten när miniminivåer för rovdjurspopulationerna sätts. Vilket antal det innebär för varje art är en vetenskaplig fråga som föreningen inte tar ställning till. Utifrån nuvarande kunskapsläge² innebär det, för de flesta arter av stora rovdjur, att miniminivåerna för populationerna skulle ligga mellan 1 000 och 2 500 djur.

Trots att nationsgränser inte har någon biologisk betydelse, så har de i praktiken stor betydelse för förvaltningen av arter, dvs strävanden och möjligheter att bevara och samexistera dessa. Därför ska Sverige sträva efter att hysa långsiktigt livskraftiga populationer av de olika arterna.

---

² För att en djurpopulation långsiktigt ska bibehålla tillräckligt mycket genetisk variation för att ha god chans att överleva och anpassas till plötsliga miljöförändringar, behöver det som kallas populationens genetiskt effektiva storlek (vanligen förkortat N_e) vara över 500. I flera studier har förhållandet mellan faktisk populationsstorlek (N) och effektiv populationsstorlek (N_e) beräknats för olika rovdjursarter. Har man beräknat kvoten N_e/N , så kan man lätt räkna fram hur många djur av arten som behövs för att N_e ska vara över 500. Några sådana uppskattningar är (avrundat uppåt till närmaste hundratal) för järv 1 400 (Nilsson 2013), för lo 1 900 (Nilsson 2013), för björn 6 900 (Nilsson 2013) eller 2 400 (Puranen-Li m.fl. 2014), och för varg 1 500 (Andrén 2006), 2 100 (Forsslund 2008) eller 2 300 (Bruford 2015). De flesta av studierna rapporterar flera alternativa värden, de som nämns här är några exempel.

Om långsiktigt livskraftiga populationer av de stora rovdjursarterna innebär miniminivåer på 1 000 - 2 500 djur av varje art, så har vi 2018 en sådan population av björn i Sverige. Det är också rimligt att uppnå en långsiktigt livskraftig population av lodjur. Däremot har varken varg eller järv efter fredningen på 1960-talet varit i närheten av att ha en långsiktigt livskraftig population inom landets gränser. För de arterna kan målet i närtid vara att Sverige, Norge och Finland³ tillsammans ska hysa långsiktigt livskraftiga populationer.

För fåglar och havslevande arter kan de långsiktigt livskraftiga populationerna även vara utbredda över andra länder som är med i Bern-konventionen⁴.

Att arterna ska få finnas i sina naturliga utbredningsområden innebär att vi inte ska utesluta någon art från att leva och föröka sig i något län, landskap eller landsdel. Även renskötselområdet tillhör det naturliga utbredningsområdet för de stora rovdjuren, och ingen av arterna ska uteslutas från att leva och reproducera sig där.

För arter som inte har en långsiktigt livskraftig population inom landet, är det särskilt viktigt att de har en sådan utbredning att de geografiskt och genetiskt hänger samman med de norska och finska populationerna, så att den gemensamma populationen blir långsiktigt livskraftig. Dessa arter måste alltså få finnas även i övre Norrland.

Viltförvaltningen måste syfta till en rik fauna med både genetiskt och ekologiskt starka rovdjursstammar och så stora klövviltstammar, att det också ges utrymme för jakt på rovdjurens bytesdjur.

Svenska Rovdjursföreningen verkar också för att underlätta samexistensen mellan människor och rovdjur. Grundansvaret för att förebygga skador på tamdjur ligger hos djurhållaren, men samhället ska som hittills hjälpa till, både med att förebygga angrepp av rovdjur, och med ekonomiskt stöd till den som drabbas av angrepp av stora rovdjur. Vi accepterar att – i den mån artens population inte är för liten och känslig – rovdjur som angriper tamdjur avlivas. Vi vill att människor ges kunskap som kan minska den oro och rädsla som skapats genom skrämselfpropaganda. Vi vill sprida förståelse för att rovdjur dödar och äter sina naturliga bytesdjur. Vi vill också öka möjligheten att fler får chansen till naturupplevelser som att se och höra rovdjur eller följa deras spår och studera vad de gjort.

All mänsklig verksamhet ska anpassas till naturens förutsättningar. Till de förutsättningarna hör att det finns stora rovdjur som varg, björn, lodjur, järv och kungsörn i Sverige. Även verksamheter som utnyttjar stora delar av landskapet – som jakt, renskötsel och skogsbyte – måste acceptera detta.

Metoder

Forskning och övervakning

Förvaltningsbeslut ska baseras på solid vetenskaplig grund och med beaktande av försiktighetsprincipen. Det är viktigt att samhället avsätter resurser för

- forskning om rovdjurens levnadssätt, genetik, populationsdynamik och miljö,
- fortlöpande beståndsovervakning genom regelbundna inventeringar av de stora rovdjuren och av andra arter som är hotade eller sårbara,
- forskning om metoder att skydda tamdjur mot rovdjursangrepp; särskilt behövs mer kunskap om hur näringarna själva kan vidta åtgärder för att begränsa dessa och andra dödsorsaker bland tamdjuren,
- övervakning av bytesdjuren och annat vilt, samt heltäckande jaktstatistik för alla jaktformer.

Information

Faktabaserad information om rovdjur, speciellt ”de fyra stora”, är av stor betydelse när det gäller att vinna förståelse och acceptans för dessa djur. Information är därför ett av de viktigaste medlen för att uppnå de övergripande målen.

---

³ Detta eftersom Norge och Finland, till skillnad från Ryssland, dels är stabila demokratier, och dels är med i Bern-konventionen (och därmed liksom Sverige har åtagit sig att bevara livskraftiga populationer av dessa arter).

⁴ Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö. Regional naturvårdskonvention för Europa, som nu även omfattar delar av Nord-Afrika. Konventionen har arbetats fram inom Europarådet och omfattar Europarådets medlemsländer, de afrikanska staterna Burkina Faso, Marocko, Senegal och Tunisien, samt EU som organisation. Sverige ratificerade konventionen 1983. Den trädde i kraft för vårt land samma år. Bernkonventionen, och efter Sverige inträde i Europeiska unionen 1995 också EG:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektivet, sätter upp ramar för den svenska rovdjurspolitiken.

Statliga myndigheter ska ha ansvaret för att tillhandahålla saklig information om rovdjurens levnadssätt, utbredning, numerär, populationsdynamik och genetik, bidrag till skadeförebyggande åtgärder, ersättning för skadade djur, m.m.

Aktuella och uppdaterade inventeringsuppgifter och beslut om skydds- och licensjakt och jaktresultat ska finnas tillgängliga i öppna databaser eller motsvarande.

Skolan, såväl grundskola som gymnasium, ska ge grundläggande sakkunskap om rovdjuren och deras ekologiska roll.

Om samhället lämnar bidrag till organisationer för att informera om dessa ämnen, så ska inte merparten av bidragen ges till organisationer som verkar för att minska antalet rovdjur. Det är inte acceptabelt med den obalans som råder, där jägarorganisationerna får miljontals kronor i sådana bidrag, medan naturvårdsorganisationerna knappt får något.

Främmande arter

Arter som genom mänsklig verksamhet sprids utanför sitt naturliga utbredningsområde kan utvecklas till ett hot mot inhemska arter. Globalt sett är detta ett av de stora hoten mot den biologiska mångfalden. I Sverige är problem av detta slag mindre omfattande, men minken utgör ett allvarligt problem när den dyker upp i miljöer med hotade sjöfågelarter, och det finns en oro för att mårhundens och tvättbjörnen på liknande sätt kan orsaka problem.

Inplantering av främmande arter ska även fortsättningsvis vara förbjudet. När sådan inplantering redan skett, vare sig det är avsiktligt eller genom rymning av djur i fångenskap, ska populationerna av sådana arter om möjligt utrotas.

Skydd för viktiga livsmiljöer

Områden som är av stor betydelse för en rovdjursarts fortplantning, födosök eller spridning ska undantas från bebyggelse och liknande exploatering, och ska genom beslut av statlig myndighet eller kommun kunna ges tillfälligt eller permanent skydd i form av tillträdesförbud, skoterförbud, avverkningsförbud, eller liknande.

I nationalparker ska ingen jakt tillåtas annat än sådan jakt som bedrivs av naturvårdsskäl, såsom rödrävsjakt för att rädda fjällräven. I andra skyddade områden ska jakt inte bedrivas på arter vars skydd ingår i syftet med det skyddade området.

Jakt

Alla vilda däggdjur och fåglar är i grunden fredade i jaktlagen.

De vilda djuren är till glädje för oss människor på flera olika sätt, både genom att ge oss naturupplevelser och genom att vi kan ta vara på exempelvis kött från dem. I det perspektivet är legal jakt – om den bedrivs på lämpligt vis – ett bra sätt att ta vara på delar av det som naturen kan ge oss. Jakt kan också vara befogad för att minska eller förebygga skador, som en del djur kan orsaka, samt för att ta bort hybrider mellan varg och hund.

Att jakt bedrivs på lämpligt vis innebär att den genomförs så alla arter bevaras i långsiktigt livskraftiga populationer, så att djurens lidande minimeras, så att inte andra arter drabbas än den art som avses att jagas, så att spridning av giftiga ämnen minimeras, och med största hänsyn till andra former av naturupplevelser och friluftsliv. Blyammunition ska förbjudas. Jaktmetoder som innebär särskilt stor risk för skadskjutning ska inte tillåtas. Om fångstredskap tillåts för jakt, så ska redskapen vara utformade så att de inte fångar annat djurslag än det de är avsedda för, och de ska vara utformade så att det fångade djuret inte plågas. Fällor av typ fotsnara måste förbjudas. Antalet godkända fångstredskap måste minskas kraftigt.

Jakt på stora rovdjur är det största hotet mot dessa arter. Det gäller illegal jakt, men även den jakt som myndigheter tillåter, när den blir för omfattande. Därför är en huvuduppgift för Svenska Rovdjursföreningen att verka för att illegal jakt upphör och att motverka alltför omfattande legal jakt på rovdjur.

Möjligheten att bedriva jakt på rovdjur ska anpassas efter hur hotad eller livskraftig arten är i landet. Ju mer hotad en art är, desto mindre är utrymmet för jakt, och desto hårdare måste andra lösningar användas. Den jakt som tillåts ska bedrivas på ett sådant sätt att den främjar det syfte som motiverar jakten. Myndighet som ger tillstånd till skyddsjakt ska följa upp och utvärdera effekterna av denna.

För en art som är kraftigt inavlad måste större restriktivitet gälla för jakt som kan drabba genetiskt särskilt viktiga individer.

Stora rovdjur ska inte jagas med lös hund, annat än björnjakt med en ställande hund. Jaktträning med lös hund ska inte tillåtas utanför artens jakttid. Fångstredskap för levandefångst ska inte tillåtas för jakt på rovdjur. ►

Bevakning och åtgärder mot illegal jakt

Den illegala jakten på rovdjur är ett allvarligt problem, dels för att ingen har vare sig kunskap eller kontroll över dess omfattning, och dels för att den ofta inrymmer ett hänsynslöst djurplågeri. Insatserna mot illegal jakt måste utökas.

Det behövs en statlig myndighet för jakttillsyn, där natur- och jakttillsyn är prioriterade arbetsområden ⁵. Även inventering och kvalitetsssäkring av observationer kan ingå. Den bör finansieras genom skatter eller avgifter som betalas främst av dem som jagar, till exempel viltvårdsavgiften (jaktkortet).

För hotade eller sårbara arter ska allmänna medel bekosta bevakning av bon, lyor, etc, där så är nödvändigt. Sådan bevakning ska ske av personer som förordnats av en tillsynsmyndighet.

Det är viktigt att allmänheten känner förtroende för de myndigheter som ansvarar för jakttillsyn och rovdjursinventering, så att inte människor drar sig för att informera myndigheterna om sina observationer. Personer som anställs eller förordnas för dessa arbetsuppgifter bör därför inte själva ägna sig åt jakt på stora rovdjur, eller ha sådan anknytning till rovdjursjakt att det kan minska förtroendet.

Olika hjälpmedel som underlättar legal jakt kan också underlätta illegal jakt. Det gäller bland annat åtlar och åtelkameror, ljuddämpare och mörkerkikare på vapen, GPS-sändare på hundar, och drönare. Användningen av sådana hjälpmedel måste regleras. Regleringen kan för olika hjälpmedel innebära förbud, tillståndsplikt eller anmälningsplikt.

För snöskotrar ska krav införas att de måste ha en id-märkning ⁶ på drivmattorna som kan avläsas i de spår skotern lämnar i snön.

När tillstånd ges till jakt på stora rovdjur, ska villkoren i tillståndet utformas för att minimera risken att tillståndet blir en täckmantel för illegal jakt. Det kan exempelvis innebära en snäv avgränsning av det tillåtna jaktområdet, eller att jakten bara får utföras av en eller ett fåtal utpekade personer, eller krav på att en tillsynsman ska vara närvarande under hela jakten.

Polis och åklagare ska ges tillräckliga resurser så att anmälda brott leder till åtal och fällande domar. Straffen ska vara sådana att de verkar avskräckande. Hjälpmedel som använts till illegal jakt – som vapen och fordon – ska beslagtas. Samhället ska också begära skadestånd vid jaktbrott. Den som bedrivit illegal jakt i andra länder bör kunna straffas för detta när hen kommer till Sverige.

Skador av rovdjur

All mänsklig verksamhet ska anpassas till naturens förutsättningar. Till de förutsättningarna hör att det finns stora rovdjur som varg, björn, lodjur, järv och kungsörn i Sverige. Grundansvaret för att förebygga skador på tamdjur ligger därför hos djurhållaren – oavsett om det gäller hägnade betesdjur, frigående betesdjur inklusive renar, eller hundar.

Samtidigt gör tamdjuren viktig samhällsnytta på olika sätt, och angrepp av stora rovdjur kan drabba djurhållarna väldigt ojämnt. Därför ska samhället fortsätta att hjälpa till, både med stöd till att förebygga angrepp av rovdjur, och med ekonomisk ersättning till den som ändå råkar ut för angrepp. Denna hjälp ska inte ses som en kostnad för rovdjuren, eller som ett sätt att ”köpa acceptans”, utan som ett stöd till en djurhållning som samhället anser värd att stödja och som ska bedrivas under de förutsättningar som naturen ger.

I fall då ekonomiskt stöd till förebyggande åtgärder erbjudits, men avböjts av djurägare, måste den ekonomiska ersättningen vid uppkommen skada utebli.

I regioner där vilda bytesdjur trängts undan och ersatts av djur som räknas som tama, så som fallet är med renarna i norra Sverige, krävs även förståelse och acceptans för att rovdjuren då tar en andel av tamdjuren. Ungefär halva Sveriges areal nyttjas av rennäringen och renen räknas som tamdjur. Rennäringen kompenseras ekonomiskt av samhället för rovdjuren. Renarna betar i huvudsak fritt på stora landarealer och rennäringen måste därmed tåla förluster orsakade av rovdjuren.

---

⁵ Statens Naturoppsyn i Norge kan vara en modell för en sådan myndighet.

⁶ Detta har miljöorganisationer krävt länge. Hittills har det avfärdats, ibland med argument om integritet och ibland med argumentet att EU skulle se det som ett otillåtet handelsbinder. Vi menar att inget av dessa motargument är tillräckligt starkt för att inte försöka genomföra en åtgärd som med god sannolikhet påtagligt skulle försvåra illegal jakt på stora rovdjur.

Inkomna motioner

MOTIONER GÄLLANDE FÖRENINGENS NYA ROVDJURSPOLICY, OCH STYRELSENS SVAR PÅ DESSA

Tre medlemmar har skickat in motioner med förslag gällande föreningens nya rovdjurspolicy. Günter Lenhardt har skickat en motion med två förslag i, Bep Weijand har skickat två motioner med ett förslag i varje, och Monika Smidestam har skickat en motion med tre förslag i. Styrelsen kommenterar här nedan de sammanlagt sju förslagen ett i taget.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta

att samtliga inkomna motioner gällande föreningens nya rovdjurspolicy anses besvarade med hänvisning till styrelsens yttrande.

Förslag 1, från Günter Lenhardt:

Jag tycker den kan skärpas i vissa delar. Man nämner ex ingen jakt i nationalparker. Jag tycker det även skall innesluta naturreservat eller alternativt att skyddade arter / kronans vilt inte skall få jagas i naturreservat utan särskilt beslut.

Styrelsens svar:

Naturreservat är – och bör vara – en mycket flexibel skyddsform, där föreskrifterna i varje naturreservat utformas utifrån vilka naturvärden som är viktiga att skydda i just det reservatet. Styrelsen förordar därför inte några generella principer för vad som ska gälla i naturreservat.

Dessutom, att bestämma att skyddade arter inte får jagas ”utan särskilt beslut” skulle inte ha någon påtaglig effekt, eftersom det är väldigt enkelt för myndigheten att fatta sådant beslut också, i samband med att man beviljar jakt på en skyddad art.

Förslag 2, från Günter Lenhardt:

Vidare tycker jag man om jakttillsyn skall eftersträva att det är objektivitet som eftersträvas hos de personer som förordnas till detta.

Styrelsens svar:

Objektivitet må vara eftersträvansvärt, men det är också svåruppnåeligt och svårbedömt. Vem som uppfattas som objektiv kan många gånger vara en subjektiv bedömning. Styrelsen föreslår därför inte att skriva in just ordet objektivitet i detta sammanhang. Däremot anser styrelsen, och uppfattar att detta ligger i linje med motionens anda, att det i policyn bör understrykas att de personer som arbetar med jakttillsyn eller rovdjursinventering inte ska ha sådana knytningar till rovdjursjakt att det kan skada allmänhetens förtroende och vilja att lämna observationer till myndigheterna. Det är exempelvis inte acceptabelt att någon som ena dagen spårar lodjur med lön av länsstyrelsen, nästa dag går ut och jagar samma lodjur.

I styrelsens proposition om ny rovdjurspolicy har därför följande meningar lagts till i avsnittet ”Bevakning och åtgärder mot illegal jakt”:

”Det är viktigt att allmänheten känner förtroende för de myndigheter som ansvarar för jakttillsyn och rovdjursinventering, så att inte människor drar sig för att informera myndigheterna om sina observationer. Personer som anställs eller förordnas för dessa arbetsuppgifter bör därför inte själva ägna sig åt jakt på stora rovdjur, eller ha sådan anknytning till rovdjursjakt att det kan minska förtroendet.”

Förslag 3, från Bep Weijand

Tillägg till stycket ”Bevakning och åtgärder mot illegal jakt”:

”När skydds jakt beviljas bör tillsynsman vara närvarande eller en speciell jägare anvisas för att genomföra jakten.”

Motivation:

Det har hänt i norr att samebyar fått tillstånd till skydds jakt på björn, där man sedan inte haft kontroll på hur många björnar det i verkligheten har avlivats.

Styrelsens svar:

Att tillstånd till rovdjursjakt kan bli en täckmantel för illegal jakt är ett allvarligt problem. Tillståndet gör att det blir riskfritt att gå ut och jaga rovdjur, och den som lyckas fälla ett djur utan att andra ser det kan strunta i att rapportera det, och därmed kan mycket fler djur avlivas än vad tillståndet avsåg.

Styrelsen tycker inte att föreningen i policyn ska peka ut exakt hur detta bör lösas, men motionärens förslag kan nämnas som möjliga exempel.

I styrelsens proposition om ny rovdjurspolicy har därför följande meningar lagts till i avsnittet ”Bevakning och åtgärder mot illegal jakt”:

”När tillstånd ges till jakt på stora rovdjur, ska villkoren i tillståndet utformas för att minimera risken att tillståndet blir en täckmantel för illegal jakt. Det kan exempelvis innebära en snäv avgränsning av det tillåtna jaktområdet, eller att jakten bara får utföras av en eller ett fåtal utpekade personer, eller krav på att en tillsynsman ska vara närvarande under hela jakten.”

Förslag 4, från Bep Weijand

Tillägg till stycket "Skador av rovdjur":

"Renägare bör ha vajor i inhägnad under kalvningstiden och tiden tills kalvarna har växt till sig. Därutöver skulle en ständig tillsyn med hjälp av vallhundar kunna minska förlusten av renar till rovdjur."

Motivation: Rennäringen borde ta sitt ansvar att skydda sina renar bättre mot rovdjur.

Vallning i mindre grupper med tillsyn löser problemet.

Styrelsens svar:

Styrelsen håller med om att rennäringen ska ta ansvar för att skydda sina renar mot rovdjur, på andra sätt än att avliva rovdjuren. Styrelsen anser också att rennäringen måste acceptera att rovdjuren tar en del renar, eftersom renarna hålls frigående i naturen och utgör rovdjurens naturliga bytesdjur.

Dessa principiella ställningstaganden framgår i styrelsens förslag till ny rovdjurspolicy genom meningarna "Grundansvaret för att förebygga skador på tamdjur ligger därför hos djurhållaren – oavsett om det gäller hägnade betesdjur, frigående betesdjur inklusive renar, eller hundar" och "I regioner där vilda bytesdjur trängts undan och ersatts av djur som räknas som tama, så som fallet är med renarna i norra Sverige, krävs även förståelse och acceptans för att rovdjuren då tar en andel av tamdjuren".

Däremot anser styrelsen inte att föreningen i sin policy bör peka ut hur renskötarna ska skydda renarna. Styrelsen tycker därför inte att årsmötet ska göra ett sådant tillägg som motionären föreslår.

Förslag 5, från Monika Smidestam

Tillägg till "Skydd för viktiga livsmiljöer"

Kommuner (utom Stockholms Stad) ska i sina miljökonsekvensbeskrivningar inför exploatering av områden för t.ex. bebyggelse belysa och analysera påverkan på befintliga rovdjursstråk i djurens naturliga utbredningsområden. Om påverkan sker ska konsekvensanalys med tillhörande åtgärdsprogram tas fram. Kompletteringar ska lämnas till redan befintliga översiktsplaner.

(Egen anm.: därför att det inte ska bli en överraskning att det finns lodjur i nybyggnadsområden, där populationen haft sina naturliga stråk i många generationer)

Styrelsens svar:

Styrelsen anser att områden som är av stor betydelse för en rovdjursarts fortplantning, födosök eller spridning ska undantas från bebyggelse och liknande exploatering. Det kan exempelvis gälla områden med lämpliga boplatser för kungsörn, havsörn, berguvar eller pilgrimsfalk. För de stora landrovdjuren är jakt, och inte exploatering av livsmiljöer, det helt avgörande hotet, men i vissa fall kan samma hänsyn behöva tas till dem.

I styrelsens proposition om ny rovdjurspolicy har därför orden "undantas från bebyggelse och liknande exploatering" lagts till i avsnittet "Skydd för viktiga livsmiljöer".

Däremot tycker inte styrelsen att föreningen i sin policy ska gå in på hur miljökonsekvensbeskrivningar ska göras för att uppnå detta.

Förslag 6, från Monika Smidestam

Tillägg avsnitt 2 till "Skador av rovdjur"

Skador på tamdjur, om ekonomisk kompensation ska utgå, ska undersökas och analyseras för att säkerställa dödsorsak. Ägaren av tamdjur ska stå för kostnaden.

(Egen anm.: det är inte alla tamdjur som dödas av rovdjur och det sker bara godtycklig undersökning)

Styrelsens svar:

Styrelsen håller inte med om förslaget.

Visserligen ska grundansvaret för att förebygga skador på tamdjur ligga hos djurhållaren. Men samtidigt gör tamdjuren samhällsnytta på olika sätt, och angrepp av stora rovdjur kan drabba djurhållarna väldigt ojämnt. Därför tycker styrelsen det är bra att samhället hjälper till med ekonomisk ersättning till djurhållare som råkar ut för rovdjursangrepp. Denna ekonomiska hjälp skulle bli väldigt urholkad, eller kanske förbrukas helt och hållet, om djurhållaren skulle stå för kostnaderna för besiktningen.

Med undantag för renar så är besiktning av skadade eller dödade djur redan en förutsättning för att ersättning ska utgå. Styrelsen håller inte med om att besiktningsmännens undersökning skulle vara "godtycklig". För renar har man sedan 1990-talet ett annat system, på grund av de stora svårigheterna och kostnaderna för att hitta rovdjursdödade renar och för att ge renägarna incitament att skydda sina renar och att acceptera rovdjursförekomst. Systemet har allvarliga brister och behöver förändras, men styrelsen är inte övertygad om att rätt väg skulle vara att endast upphittade och besiktigade renar ersätts.

Förslag 7, från Monika Smidestam

Tillägg till "Jakt"

Att jakt bedrivs på lämpligt sätt ska också innebära krav på jägarens hälsotillstånd såsom syn, ålder, rörlighet, mm.

Styrelsens svar:

I styrelsens förslag till rovdjurspolicy står "Att jakt bedrivs på lämpligt vis innebär att den genomförs ... så att djurens lidande minimeras...". Det inbegriper att jägaren måste ha ett sådant hälsotillstånd, framför allt god syn, så att skadskjutningar undviks. I praktiken bör detta kunna uppnås genom krav på jägare att varje år inför jakten ha genomfört godkänt skjutprov.

Styrelsen tycker inte att det behöver läggas till någon precisering om jägares hälsotillstånd / syn / ålder / rörlighet i föreningens rovdjurspolicy.

MOTION OM FORTLÖPANDE INFORMATION OM VARGSTAMMENS STATUS FÖR ÖKAD FÖRSTÅELSE

Foto: Mats Bentmar

Bakgrund

Denna motion är grundad på många års förtvivlan och många av föreningens medlemmars otacksamma arbete att varje år författa en överklagan till den årliga licensjakten på varg. Ett tungt arbete som möts följs av avslag och därmed ännu sämre situation för vår varg.

Alla överklaganden hittills har varit korrekta och innehållet har också varit korrekt. Problemet som jag ser det är att motparten inte vill lyssna på rätt sätt och därmed kan man ju inte förstå vad vi menar. Det gäller alltså att förklara på ett sätt som lockar till intresse samtidigt som det innehåller fakta. Fortlöpande, enkelt och övertygande.

Att informera i överklaganden när beslut om licensjakt är fattat är defensivt. Vi ska vara offensiva. Överklaganden ska inte behövas eftersom licensjakt inte ska förekomma om vi inte stödjer det. Dit är det ju ganska många vargar!

Förslag

Mitt förslag är att det på föreningens hemsida publiceras ett diagram som visar situationen för vargen månad för månad, baserat på föregående inventering och kända döda vargar under aktuell tidsperiod. En kolumn över antalet varje månad samt två horisontella linjer, inventeringsresultatet och bevarandestatusantalet. Under diagrammet ska bortfallet varje månad förklaras för varje bortfallen individ.

Längre fram finns ett konstruerat exempel på hur ett helt år då kan se ut. Men det är viktigt att diagrammet växer fram månad för månad. Då ökar acceptansen för informationen och den får då lättare att betraktas som fakta och därmed underlag för beslut om att stammens storlek inte är tillräcklig för att bedriva licensjakt.

När vi kommer till september och licensjaksbeslutet närmar sig är det viktigt att förklara läget tydligt. Vi vet ju alla att det är den stam vi har då som är det riktiga underlaget för beslut. Inte föregående inventering inkluderande döda under förra licensjakten och resten av året!

Här ska man då komplettera med utrymme för skydds jakt, trafikdöd och naturlig död samt ev. uppskattat antal valpar födda under säsongen.

Att fortlöpande redovisa situationen på detta sättet gör att diskussionen om stammens storlek äger rum före jaktbeslut samt att det naturligtvis leder till en ökad insikt hur felaktigt dagens beslutsunderlag är.

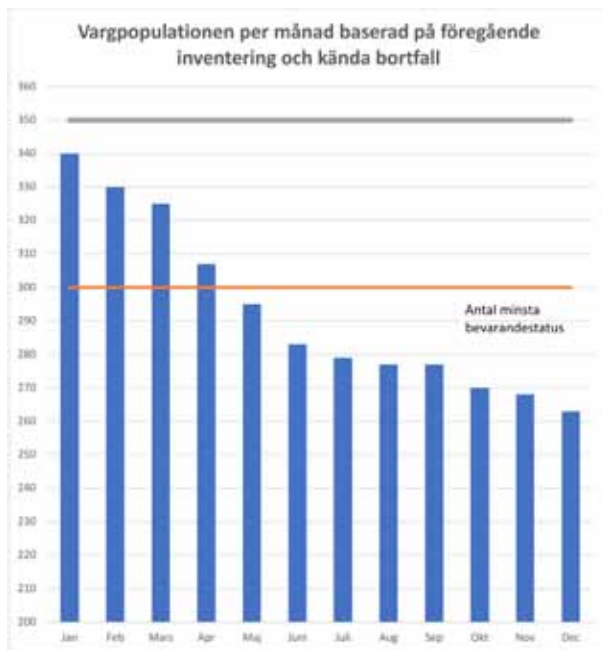
Observera! Inte en siffra är "rätt" i uppställningen på nästa sida. Det är ett exempel för att tydligare åskådliggöra mina tankar.

Diagrammet ska publiceras så fort inventeringsresultatet är offentligt. För att komma igång föreslår jag att man backar lämpligt antal månader för att tydligt visa hur illa det står till. Lämpligt start är därmed oktober 2017.

Eventuellt mer data om varje individ. Datum och länk till rovbaser.se för att öka trovärdigheten är ju aldrig fel.

Informationen om varje månads enskilda händelser presenteras troligen bättre på egen sida med länk dit från diagrammet. Jag tror ni förstår hur jag tänkt och naturligtvis finns det mycket att fundera över vad det gäller layout.

Mats Bentmar

Händelser per månad.

Januari 10 st

Licensjakt 8 st

- 1 Vimyren, vuxen hane, 43 kg
- 2 Vimyren, vuxen tik, 32 kg
- 3 Vimyren, Årsvalp, hane, 26 kg
- 4 Flaten, vuxen hane, 47 kg
- 5 Kölsta, vuxen hane, 50 kg, G84-11
- 6 Kölsta, vuxen tik, 32 kg
- 7 Kölsta, hane, 42 kg
- 8 Kölsta, årsvalp, hane, 23 kg

Skyddsjakt 1 st

- 9 Friggeboda, årsvalp, hona, 24 kg

Trafikdödad 1 st

- 10 Surahammar, vuxen tik, 35 kg

Styrelsens svar på motion angående Fortlöpande information om vargstammens status skapar ökad förståelse:

Styrelsen håller med om att information om vargens status inte bara kan ges i överklaganden, utan behöver spridas kontinuerligt via webbsida, Facebook och andra kanaler.

Styrelsen tror dock inte att det är möjligt att på ett enkelt sätt som de flesta accepterar ta fram och presentera siffror månad för månad över antalet vargar i Sverige. Tre orsaker till att detta inte är möjligt är

- att det aldrig görs någon totalräkning av alla vargar som finns en viss månad,
- att de kända döda vargarna är färre än det antal vargar som verkligen dött,
- att det aldrig görs någon totalräkning av hur många valpar som föds.

Att som motionären verkar mena ta en populationsuppskattning för årets början, och sedan bara räkna av de kända döda vargarna, skulle ge en överskattning av populationen de första månaderna, eftersom fler vargar dör än de kända döda, och en underskattning av populationen under sommar och höst, eftersom årets valpar då inte räknas in. Att presentera sådana siffror månad för månad skulle inte ge den starka trovärdighet som vi bör eftersträva.

Eftersom det inte finns empiriskt säkerställda siffror, varken på antalet vargar vid viss tidpunkt eller antalet som dör eller antalet som föds, så kommer det mest sannolika antalet vargar alltid att vara en uppskattning. Forskarna i Skandulv har utvecklat en modell, baserad på många års forskning, för att utifrån antalet familjegrupper som finns en viss månad uppskatta hur många vargarna är i den månaden. Den modellen, som bygger på bästa tillgängliga vetenskapliga kunskapen, anser SRF att myndigheterna borde använda, tills ytterligare forskning lett fram till en ännu bättre modell. Men jägarorganisationerna försöker avfärda den modellen, och Naturvårdsverket har hittills valt att hålla sig väl med jägarorganisationerna istället för att tillämpa bästa tillgängliga kunskap.

Därför skulle många ifrågasätta våra siffror, även om SRF skulle presentera uppskattningar enligt den modellen i diagram så som motionären föreslår. Det är möjligt att det ändå skulle vara bra att göra det, och det kan också finnas skäl att mer regelbundet presentera fakta om de kända döda vargarna, och dessa saker bör kommande styrelse och webbredaktörer överväga. Styrelsen tycker inte att årsmötet ska fatta beslut på den detaljnivån om webbsidans utveckling.

Avslutningsvis vill styrelsen understryka att beslut om eventuell licensjakt bör inte fattas utifrån hur många vargar som finns i september. En förutsättning för licensjakt är att vargpopulationen är större än referensvärdet för gynnsam bevarandestatus (Favourable Reference Population, FRP), och det referensvärdet gäller hur många vargar som finns på våren strax innan ungarna föds. Det är alltså antalet vargar i mars eller april som ska nå över referensvärdet, annars ska inte licensjakt kunna tillåtas.

Styrelsen föreslår årsmötet besluta att anse motionen besvarad med hänvisning till styrelsens yttrande.

Stadgar för Svenska Rovdjursföreningen

Föreningen är politiskt och religiöst obunden.

1. FIRMA OCH FIRMATECKNING

Föreningens namn är Svenska Rovdjursföreningen och dess firma tecknas av styrelsen, av styrelsens ordförande eller av den styrelsen utser.

2. ÄNDAMÅL

Föreningen har till ändamål att arbeta för bevarandet av vår svenska rovdjursfauna. Föreningen ska sträva mot en såväl lokal som riksomfattande verksamhet.

Föreningens uppgift är:

- att verka för att alla svenska rovdjur, rovfåglar och ugglor får leva i så stort antal att, som ett minimum, långsiktigt livskraftiga stammar med en gynnsam bevarandestatus kan upprätthållas i deras naturliga utbredningsområden.
- att verka för etisk och ansvarsfull förvaltning av de stora rovdjuren, med hänsyn till respektive arts biologi, sociala struktur och ekologiska funktioner
- att verka för en god samexistens mellan rovdjur och människor.

3. MEDLEMSKAP

Var och en som vill stödja föreningens ändamål äger rätt att, genom lösande av medlemsavgift ingå i föreningen som medlem. Efter förslag från styrelsen fastställs vid årsmöte medlemsavgiften för nästkommande år. Medlem kan genom anmälan till styrelsen utträda ur föreningen.

Styrelsen kan besluta om att utse person som gjort synnerliga insatser till hedersmedlem. Hedersmedlem erlägger ej avgift till föreningen.

Styrelsen kan, genom enhälligt beslut och med omedelbar verkan, ur föreningen utesluta medlem, som uppenbart motarbetat föreningens intressen eller dess ändamål eller som på annan likvärdig grund ej bör tillhöra föreningen. Utesluten medlem kan på nästkommande ordinarie årsmöte överklaga uteslutningen.

4. VERKSAMHETSÅR

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår.

5. ORGANISATION

Föreningens verksamhet sköts av:

- Årsmötet vilket är föreningens högsta beslutande organ
- Styrelsen vilken sköter verksamheten mellan årsmötena
- Regionalt ansvariga vilka arbetar med föreningens verksamhet inom ett geografiskt område

6. STYRELSE

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av, ordföranden inräknad, minst fem och högst nio ordinarie ledamöter, vilka utses av ordinarie årsmöte. Ordföranden väljs för en tid av ett år. Ledamöterna väljs så att årligen halva antalet utses för en tid av två år.

Om ordföranden, eller så stort antal ledamöter avgår under mandatperioden att det totala antalet kommer att understiga fem, skall extra årsmöte utlysas för förrättande av fyllnadsval.

Styrelsen är beslutför när minst halva antalet ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, men vid personval sker lottning.

Styrelsen kan inom sig utse ett arbetsutskott, som har att handha löpande ärenden och ärenden som kräver snabbt beslut. Av arbetsutskottet vidtagna åtgärder, som är styrelsefrågor, ska fastställas vid nästkommande styrelsemöte. Styrelsen ska inom sig utse vice ordförande och äger rätt att utse övriga funktionärer.

7. STYRELSENS ÅLIGGANDEN

Styrelsen företräder i alla avseenden föreningen, ansvarar för att dess ändamål uppfylls samt verkställer årsmötets beslut. Det åligger vidare styrelsen:

- att hålla medlemsförteckning ständigt aktuell
- att föra föreningens räkenskaper
- att bereda ärenden, som skall föreläggas årsmöte samt avge yttranden över inkomna motioner
- att till revisorerna senast två veckor före ordinarie årsmöte överlämna föreningens verksamhetsberättelse och räkenskaper jämte styrelseprotokoll och föregående årsmötesprotokoll för granskning
- att fastställa tid och plats för årsmöte samt utfärda kallelse.

8. REVISION

För granskning av föreningens räkenskaper och styrelsens förvaltning ska vid ordinarie årsmöte utses 1-2 revisor(er) och 1-2 revisorssuppleant(er) för tiden intill nästa ordinarie årsmöte.

Revisor(erna) ska avge en berättelse över styrelsens förvaltning under verksamhetsåret. I denna berättelse ska frågan om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter behandlas.

9. ÅRSMÖTE

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ.

Ordinarie årsmöte skall hållas under tiden mars - maj året efter verksamhetsåret på tid och plats som styrelsen beslutar. Motion från enskild medlem ska vara styrelsen tillhanda senast den 1 februari.

Extra årsmöte ska utlysas om styrelsen så beslutar eller om revisor eller minst en tiondel av föreningens medlemmar framställer skriftlig begäran härom. I kallelse till extra årsmöte ska lämnas uppgift om ärende som skall behandlas.

Kallelse till årsmöte ska ske i brev eller medlemstidning och utsändas minst två veckor före mötet. Beslut på årsmöte kan endast fattas i ärenden som angivits i kallelsen. Kallelsen ska innehålla en sammanställning över motioner till årsmötet och styrelsens yttranden över dessa. Fullständiga motioner och yttranden ska finnas att tillgå på föreningens hemsida.

Vid ordinarie årsmöte (och i tillämpliga delar vid extra årsmöte) ska följande ärenden förekomma:

1. Mötets öppnande.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Fastställande av dagordning.
4. Fråga om mötet blivit behörigt utlyst.
5. Val av två justerare, tillika rösträknare, att jämte mötets ordförande justera protokollet.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse.
7. Resultat- och balansräkning.
8. Revisionsberättelsen.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av medlemsavgifter för nästkommande verksamhetsår.
11. Val av styrelseordförande.
12. Val av styrelseledamöter och suppleanter. Beslut angående i vilken ordning suppleanter träder in.
13. Val av revisor(er) och revisorssuppleant(er).
14. Val av valberedning.
15. Fastställande av arvoden och ersättningar.
16. Av styrelsen väckta frågor.
17. Inkomna motioner.
18. Övriga frågor.
19. Mötets avslutande.

10. RÖSTRÄTT

Vid årsmöte äger varje medlem en röst. För rösträtt vid årsmötet krävs att medlemsavgiften är föreningen tillhanda senast två veckor före mötet. Rösträtten ska utövas personligen eller via ombud med fullmakt. Ett ombud får företräda högst en röst utöver sin egen. Vid val av revisor(er) och revisorssuppleant(er) får styrelseledamoten inte rösta.

11. BESLUTSMÄSSIGHET

Beslut vid årsmöte fattas med enkel majoritet, med undantag för fråga om stadgeändring och föreningens upplösning, som regleras i punkt 13. Vid lika röstetal gäller den mening för vilken mötets ordförande lagt sin röst. Ordföranden har rätt att i dylika fall låta lotten avgöra. Vid lika röstetal vid personval skall lottning ske. Vid slutet omröstning ska röstlängd upprättas.

12. VALBEREDNING

Valberedningen väljes av ordinarie årsmöte och ska bestå av tre ledamöter, varav en sammankallande, samt en suppleant, vilka väljes för tiden intill nästa årsmöte. Valberedningen ska till ordinarie årsmöte avge förslag till styrelseledamöter, revisor(er) och revisorssuppleant(er) samt till eventuella fyllnadsval vid extra årsmöte. Varje medlem kan till valberedningen inkomma med förslag till de val som skall förberedas. Vid årsmötet kan föreslås även andra kandidater än de som upptagits i valberedningens förslag. Valberedningen ska verka för att geografisk spridning av ledamöterna uppnås.

13. STADGEÄNDRING SAMT FÖRENINGENS UPPLÖSNING

Beslut om stadgeändring eller om upplösning av föreningen fattas av två på varandra följande årsmöten, varav minst ett skall vara ordinarie årsmöte. Det senare mötet får hållas tidigast två månader efter det första. Beslut kräver för sin giltighet dessutom att minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna är för förslaget. I kallelse till årsmöte skall redogöras för förslaget till stadgeändring respektive upplösning.

I händelse av föreningens upplösning ska kvarvarande medel disponeras i enlighet med föreningens ändamål.

Dessa stadgar antogs vid konstituerande möte i Siljansnäs den 24 maj 1997.

Stadgarna reviderades på årsmötet i Myckelmossa den 24 mars 2007 och fastställdes på årsmötet den 5 april 2008.

Paragraf 8 Revision, reviderades på årsmötet i Stockholm den 26 mars 2011 och fastställdes på årsmötet i Skålsjögården den 31 mars 2012.

Paragraf 6 första stycket Styrelse, reviderades på årsmötet i Hunnebostrand den 27 april 2013 och fastställdes på årsmötet i Karlskoga den 26 april 2014.

Paragraf 2 Ändamål reviderades på årsmötet i Karlskoga den 26 april 2014, och reviderades ytterligare en gång på årsmötet i Södertälje den 11 april 2015. Stadgeändringen fastställdes på årsmötet den 23 april 2016 i Karlstad.

Paragraf 3 Medlemskap reviderades på årsmötet i Södertälje den 11 april 2015, och fastställdes den 23 april 2016 på årsmötet i Karlstad.

Paragraf 5 Organisation tillades den 23 april 2016 på årsmötet i Karlstad, och fastställdes på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017.

Paragraf 9 Årsmöte. Andra stycket punkt 12 reviderades på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017. Ny lydelse: Val av styrelseledamöter utöver ordföranden. Skall bekräftas på nästa årsmöte för att bli gällande.

Paragraf 11 Ny rubrik "Beslut"

Efter befintlig text i §11 i stadgarna lägga till följande två nya stycken: Personval ska avgöras genom sluten omröstning om någon röstberättigad mötesdeltagare så begär. Annan fråga än personval ska avgöras genom sluten omröstning om minst en fjärdedel av de röstberättigade mötesdeltagarna så begär.

Om det vid val av styrelse, valberedning, revisorer eller revisorssuppleanter finns fler kandidater än det antal som ska väljas, genomförs valet på så sätt att varje röstande röstar på högst det antal kandidater som ska väljas. Alla röster räknas samman och kandidaterna rangordnas efter hur många röster var och en fått. De som fått flest röster, från rangordningen förstaplats till det antal som ska väljas, är därmed valda.

Reviderades på årsmötet i Eskilstuna den 8 april 2017. Skall bekräftas på nästa årsmöte för att bli gällande.

